Regionkontoret
Regional utveckling
Malin Klintfjäll
Hållbarhetsstrateg

Beslutsförslag

Datum	**Diarienummer**
2026-05-13	RS250761

Regionstyrelsen

Utredning gällande förutsättningarna för MIKA-mottagning

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår regionstyrelsen besluta följande:

1.Regionstyrelsen anser utredningen om förutsättningarna för en regional MIKA-mottagning vara genomförd.

Sammanfattning

I april 2025 biföll Regionfullmäktige en motion från Johan Lindahl (S), Anna Eksted Lingvall (S) och Malin Karlsson (S) om att utreda förutsättningarna för en regional MIKA-mottagning i Halland. Motionärernas syfte var att skapa en specialiserad mottagning för personer med erfarenhet av prostitution eller sexuell exploatering, där insatser från både region och kommun skulle kunna samordnas.

Regionkontorets utredning visar att behovet av stöd till målgruppen redan tillgodoses inom befintliga strukturer, utan att etablera en ny specialiserad mottagning. Genom att vidareutveckla de verksamheter och samverkansformer som redan finns på plats kan Region Halland fortsätta erbjuda ett effektivt och hållbart stöd.

Bakgrund

Nedan beskrivs en sammanfattande bakgrund för MIKA-mottagning i Halland, se bilaga 1 för omvärldsbevakning och mer utförliga slutsatser:

Regionkontoret har genomfört en omvärldsbevakning av MIKA-verksamheter i landet för att kartlägga hur mottagningarna organiseras, vilka målgrupper de riktar sig till, hur de finansieras och vilka faktorer som bidrar till ett effektivt stöd. Underlaget bygger på nationella rapporter, kontakt med Jämställdhetsmyndigheten samt intervjuer med mottagningar i olika delar av Sverige.

Kartläggningen visar att MIKA-mottagningar i Sverige nästan uteslutande drivs av kommuner och är integrerade i socialtjänstens arbete mot våld och exploatering, ofta tillsammans med KAST-verksamheter. Endast två regioner, Stockholm och Västernorrland, har delvis regionala MIKA-modeller. Kommunal huvudman är den vanligaste organiseringen eftersom insatserna huvudsakligen utgör socialt stöd enligt socialtjänstlagen (SoL), medan regionernas roll enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL) främst är medicinsk, konsultativ och kompletterande.

Erfarenheterna från befintliga mottagningar visar att framgångsrika MIKA-insatser bygger på lågtröskelprinciper, anonymitet, flexibilitet och specialiserad traumakompetens, samt nära samverkan med socialtjänst, polis, hälso- och sjukvård och civilsamhälle. Målgruppen består av vuxna personer med erfarenhet av prostitution eller exploatering, personer utsatta för människohandel, individer med sexuellt självskadebeteende samt anhöriga. De kontaktade verksamheterna betonar behovet av tillgängliga och flexibla stödinsatser samt ett icke-dömande bemötande. De lyfter också vikten av personal med specialiserad kompetens inom trauma och komplex PTSD, exploateringsprocesser, beroendeproblematik och juridiska frågor. Flera mottagningar framhåller dessutom att samverkan med psykiatrin kan stärkas.

Finansieringen är nästan alltid kommunal. Regioner bidrar i vissa fall med projektmedel eller specifika funktioner, men långsiktig finansiering ligger i regel inom kommunala budgetar. En ny MIKA-mottagning i Halland bedöms kräva cirka 1,3–1,5 miljoner kronor i driftbudget årligen.

Utredningen visar att Region Halland redan har etablerade strukturer som kan möta målgruppens behov, bland annat genom primärvård, psykiatri, kvinnohälsovården, traumabehandling utifrån individens behov, ungdomsmottagningar och befintliga samverkansforum såsom Länsstyrelsens *Nätverk mot prostitution och människohandel*. Nationella aktörer, såsom Jämställdhetsmyndigheten och relevanta myndighetsnätverk, erbjuder metodstöd som kan användas utan att etablera nya regionala verksamheter.

Övervägande

Se bilaga 1 för mer utförliga slutsatser och analyser.

Sammantaget bedöms att MIKA-insatser i Halland med fördel kan vidareutvecklas inom befintliga kommunala och regionala strukturer, i linje med ansvarsfördelningen enligt socialtjänstlagen (SoL) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL). En ny regional mottagning skulle innebära betydande kostnader och avvika från den nationellt vanligaste modellen med kommunal regi, medan ett fortsatt stödjande regionalt uppdrag bedöms mer ändamålsenligt.

Region Halland har redan etablerade rutiner för att identifiera och stödja personer utsatta för sexuell exploatering genom primärvård, psykiatri, kvinnohälsovården, traumabehandling utifrån individens behov, ungdomsmottagningar och befintliga samverkansforum. Detta ligger i linje med regionens riktlinjer för våld i nära relationer (2025), RUS 2026–2029 och Mål och budget 2026–2028 där arbetet mot mäns våld mot kvinnor prioriteras.

För att stärka arbetet ytterligare kan Region Halland fortsätta prioritera kompetenshöjning, tydligare sökvägar, digitala stödformer och möjligheter till anonym rådgivning. Denna inriktning möjliggör en hållbar utveckling av MIKA-insatserna i enlighet med principen om god ekonomisk hushållning.

Barnkonsekvens- och jämställdhetsanalys

Att fortsätta integrera MIKA-insatser i befintliga strukturer påverkar barn i Halland indirekt genom att förebygga våld och exploatering. Barn i familjer där en närstående är utsatt för prostitution eller sexuell exploatering kan få en tryggare hemmiljö om den vuxne får adekvat stöd. Unga personer i riskzon kan nås via förebyggande insatser i skolor och ungdomsmottagningar. Barnperspektivet har beaktats genom Region Hallands arbete mot våld i nära relationer och kunskapsunderlag från Göteborgsregionen. Barnets bästa är att förebygga våld och exploatering genom tidiga insatser. Insatserna är i linje med Region Hallands strategier för barn och unga, där förebyggande arbete prioriteras.

Enligt Stiftelsen Allmänna Barnhusets studier har cirka 1 % av ungdomarna någon gång sålt sexuella tjänster. Var femte elev uppger att de utsatts för någon form av sexuellt övergrepp under sin uppväxt. Förebyggande insatser

via skolor och ungdomsmottagningar är därför särskilt viktiga för att nå unga personer i riskzon.

I Halland är kvinnor överrepresenterade som offer för sexuell exploatering och människohandel. Enligt Brottsförebyggande rådets rapport *Utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling* (2022) är kvinnor och flickor överrepresenterade som offer för sexuell exploatering. Könsuppdelad statistik visar att majoriteten av de som säljer sex är kvinnor, medan majoriteten av köparna är män. För att säkerställa jämställda insatser krävs särskild uppmärksamhet på kvinnors utsatthet och mäns roll som förövare.
För att säkerställa positiva effekter krävs tydliga sökvägar, tillgängliga insatser och förebyggande arbete.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Region Hallands bedömning är att behovet av stöd till personer med erfarenhet av prostitution eller sexuell exploatering kan tillgodoses inom befintliga strukturer utan att etablera en ny, specialiserad MIKA-mottagning. Detta innebär att inga nya kostnader för drift av en fristående mottagning kommer att uppstå.

En ny regional MIKA-mottagning skulle medföra ekonomiska utmaningar med en årlig driftbudget på 1,3-1,5 miljoner kronor. Genom att använda befintliga strukturer kan Region Halland erbjuda stöd utan nya kostnader, i enlighet med principen om god ekonomisk hushållning.

Förvaltning

Krister Björkegren	Bo-Josef Eriksson
Regiondirektör	Regional utvecklingsdirektör

Bilaga:

Bilaga 1 omvärldsbevakning MIKA-mottagning
Motion om MIKA-mottagning

Styrelsens/nämndens beslut delges

Motionärerna